

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 236
din 13.05.2015

Dosar nr: 6A/2014

Petiția nr: 5619/20.08.2014

Autosesizare

Reclamat: TE

Obiect: hărțuire, încălcarea dreptului la demnitate

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.1.1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București

I.2. Numele și domiciliul procedural al reclamatului

1.2.1. T E, Partidul Popular Maghiar din România, str. Emil Racoviță nr. 37, Cluj-Napoca, județul Cluj.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Articolul „*Miért jó cigánynak lenni Háromszéken?*” („*De ce este bine să fii țigan în Trei Scaune?*”), publicat pe portalul szekelyfold.ma la data de 18.08.2014, în care reclamatul atribuie comportament infracțional romilor din Trei Scaune.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Inițial, autosesizarea a fost îndreptată împotriva lui Karda Zoltán, numele lui fiind precizat ca semnatarul articolului în cauză.

3.3. Prin **Adresa nr. 5619/10.09.2014** (fila 4 din dosar) au fost solicitate datele de contact ale lui K Z de la Serviciul Public Comunitar de Evidență a Persoanelor Covasna.

3.4. Aceste date au fost comunicate prin **Adresa nr. 2817/16.09.2014**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 6268/18.09.2014** (fila 6 din dosar).

3.5. Presupusul reclamat a fost citat (fila 7 din dosar) pentru data de 28.10.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.6. La audierea din 28.10.2014, presupusul reclamat nu a participat, însă a comunicat telefonic că articolul nu a fost scris de el, numele lui fiind folosit în mod abuziv. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 18663/30.10.2014** (fila 8 din dosar) a comunicat aceste precizări și prin scris. A depus la dosar înscris (fila 9 din dosar).

3.7. Din conținutul paginii de internet, s-a presupus că editorul publicației ar putea fi S.C. Udvarhelyi Híradó S.R.L., astfel că a fost introdusă în cauză societatea ca al doilea prezumtiv reclamat.

3.8. Al doilea presupus reclamat a fost citat (fila 10 din dosar) pentru data de 03.02.2015 la sediul C.N.C.D.

3.9. La audierea din 03.02.2015, presupusul reclamat nu a participat. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 723/03.02.2015** (fila 11 din dosar) societatea a comunicat faptul că nu este gazda paginii de internet pe care s-a publicat articolul. A depus la dosar înscrisuri (filele 12-17 din dosar). O altă comunicare s-a făcut prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 743/03.02.2015** (fila 18 din dosar) prin care s-a comunicat și numele persoanei care deține portalul *szekelyfold.ma*.

3.10. Prin **Adresa nr. 1605/02.03.2015** (fila 19 din dosar) au fost solicitate datele de contact ale reclamatului de la Direcția de Evidență a Persoanelor, județul Harghita.

3.11. Direcția de Evidență a Persoanelor, județul Harghita a comunicat către C.N.C.D. prin **Adresa nr. 388/2015**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2200/24.03.2015** (fila 20 din dosar) că nu poate fi identificat reclamatul.

3.12. Reclamatul a fost identificat ca având funcție de conducere în cadrul Partidului Popular Maghiar din România.

3.13. Reclamatul a fost citat (fila 21 din dosar), la sediul Partidului Popular Maghiar din România, ca domiciliu procedural, pentru data de 21.04.2015, la sediul C.N.C.D..

3.14. La audierea din 21.04.2015 reclamatul nu a participat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Autoseziarea arată că în cuprinsul articolului „*Miért jó cigánynak lenni Háromszéken?*” („De ce este bine sa fi țigan în Trei Scaune?”), publicat pe portalul *szekelyfold.ma* la data de 18.08.2014, se atribuie comportament infracțional romilor din Trei Scaune. La întrebarea din titlu, răspunsul este următorul: „*marea parte a țigănimii din Trei Scaune nu lucrează. Marea parte a comunității își duce zilele din furt, tâlhărie și infracțiuni și ajutor social. [...] SEZONUL AGRICOL AL ȚIGANILOR începe foarte târziu, în august. Atunci pornesc țiganii la muncă agricolă: culesul pe timp de noapte al cartofilor, pășunatul pe terenul altuia în zorii zilelor, furtul fânului altuia înainte de asfințit. [...] Eu nu pot să fac altceva pentru țigani decât SĂ DEVIN DE MÂINE RASIST, NEONAZIST, ȚIGANOFOB, și să încerc să-mi apăr familia și bunurile mele de țigani.*”

4.2. Susținerile reclamatului

—

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că reclamatul a înregistrat pagina de internet *szekelyfold.ma* pe care s-a publicat la data de 18.08.2014, sub nume fals, articolul „*Miért jó cigánynak lenni Háromszéken?*” („De ce este bine sa fi țigan în Trei Scaune?”), în care se atribuie un comportament infracțional romilor din Trei Scaune. La întrebarea din titlu răspunsul este următorul: „*marea parte a țigănimii din Trei Scaune nu lucrează. Marea parte a comunității își duce zilele din furt, tâlhărie și infracțiuni și ajutor social. [...] SEZONUL AGRICOL AL ȚIGANILOR începe foarte târziu, în august. Atunci pornesc țiganii la muncă agricolă: culesul pe timp de noapte al cartofilor, pășunatul pe terenul altuia în zorii zilelor, furtul fânului altuia înainte de asfințit. [...] Eu nu pot să fac altceva pentru țigani decât SĂ DEVIN DE MÂINE RASIST, NEONAZIST, ȚIGANOFOB, și să încerc să-mi apăr familia și bunurile mele de țigani.*”

5.2. Art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.3. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.4. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.5. Colegiul director constată că reclamatul, prin articolul publicat pe pagina lui de internet, crează imaginea infractorilor „țigani” și a victimelor care aparțin „albilor”. Astfel, s-a creat o diferențiere.

5.6. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.7. În mod evident, criteriul este cel al apartenenței etnice, cu conotații rasiale (articolul vorbește despre „fehér ember” – „omul alb” – în comparație cu „țigani”).

5.8. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

5.9. Afirmațiile publicate pe pagina de internet afectează dreptul la demnitate, asigurat inclusiv de art. 1 al **Constituției României**.

5.10. În concluzie, fapta de a ține pe pagina proprie de internet un articol care atribuie comportament infracțional comunității de romi reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, reprezentând o deosebire pe bază de rasă, naționalitate, etnie, care are ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței și exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

5.11. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 4 prevede: „*Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.*”

5.12. Colegiul director constată incidența acestor prevederi, având în vedere faptul că acel comportament pasiv de a publica pe propria pagină de internet

(prezumând că reclamatul nu este autorul textului care reprezintă obiectul cauzei), prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat și supune unui tratament degradant o comunitate.

5.13. **O.G. nr. 137/2000** la art. 2 alin. 5 prevede: *„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”*.

5.14. Astfel se poate considera hărțuire

- atingerea dreptului la demnitate
- bazată pe un criteriu.

5.15. Acuzația conform căreia „țigani” sau „majoritatea țăganilor” au un comportament deviant, infracțional, atinge dreptul la demnitate al persoanelor aparținând comunității de romi. Astfel de generalizări, la adresa unor grupuri etnice, produc efecte extrem de nocive în societate: sunt considerați infractori și persoanele ale căror singură „vină” este de a se naște într-o anumită comunitate etnică. Chiar autorul articolului arată unde duce această mentalitate: la idei rasiste, neonaziste, xenofobe.

5.16. În consecință, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 5 ale **O.G. nr. 135/2000**.

5.17. Art. 15 al **O.G. nr. 137/2000** stabilește: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

5.18. Comportamentul fiind manifestat în public (pagina de interent fiind accesibilă tuturor), vizând atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare, îndreptat împotriva comunității de romi, legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, sunt incidente și prevederile art. 15 ale **O.G. nr. 137/2000**.

5.19. În conformitate cu art. 10 alin. 2 din **Convenția europeană a drepturilor omului** și cu jurisprudența CEDO în domeniul, nu se poate invoca libertatea de exprimare pentru promovarea ideilor rasiste, neonaziste, xenofobe.

5.20. Conform art. 26 alin. 1 *„contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”*.

5.21. Colegiul director decide aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 10.000 lei față de reclamat. La stabilirea amenzii au fost analizate următoarele aspecte:

- directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante;

- discriminarea a vizat o comunitate, chiar una extrem de vulnerabilă;

- discriminarea rasială, conform jurisprudenței CEDO, este cea mai gravă formă de discriminare, care atinge inclusiv dreptul la tratament uman (**Cauza Moldovan și alții, nr. 2**);

- articolul a fost publicat în numele unei alte persoane, prin ascunderea persoanelor implicate;

5.22. Conform alin. 2, art. 26 al **O.G. nr. 137/2000**, „*Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești*”.

5.23. În consecință, Colegiul director obligă reclamatul să comunice un rezumat al prezentei hotărâri în mass-media locală (județeană) și pe propria pagină de internet.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Publicarea pe propria pagină de internet a „*Miért jó cigánynak lenni Háromszéken?*” („*De ce este bine să fi țigan în Trei Scaune?*”) reprezintă discriminare, hărțuire și încălcarea dreptului la demnitate conform art. 2 alin. 1, alin. 4 și alin. 5 respectiv art. 15 ale **O.G. nr. 137/2000**;

2. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 5.000 lei față de Tőke Ervin, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**;

3. Obligă reclamatul la comunicarea rezumatului prezentei hotărâri în mass-media locală (județeană) și pe propria pagină de internet, conform alin. 2, art. 26 al **O.G. nr. 137/2000**;

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Direcției Generale a Finanțelor Publice din județul Harghita, lui Karda Zoltán și către S.C. Udvarhelyi Híradó S.R.L.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Direcția Generală a Finanțelor Publice din județul Harghita, dovada plății și a publicării rezumatului hotărârii se va trimite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la

rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar C.N.C.D. va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE FLORIN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 18.05.2014

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István